

KLIM KIRKE

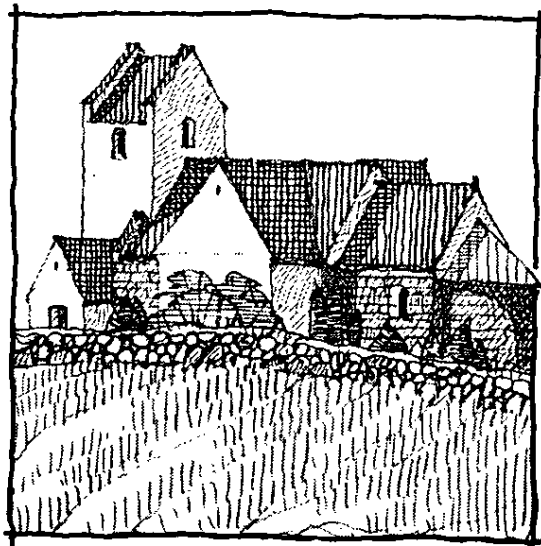
Klim sogn, Han Herred provsti, Aalborg stift.

Vester Han Herred.

Fjerritslev kommune, Nordjyllands amt.

Aftale om sikring og pleje af kirkens omgivelser.
Registrering udført i oktober måned 1981.
Revideret i november måned 1982.

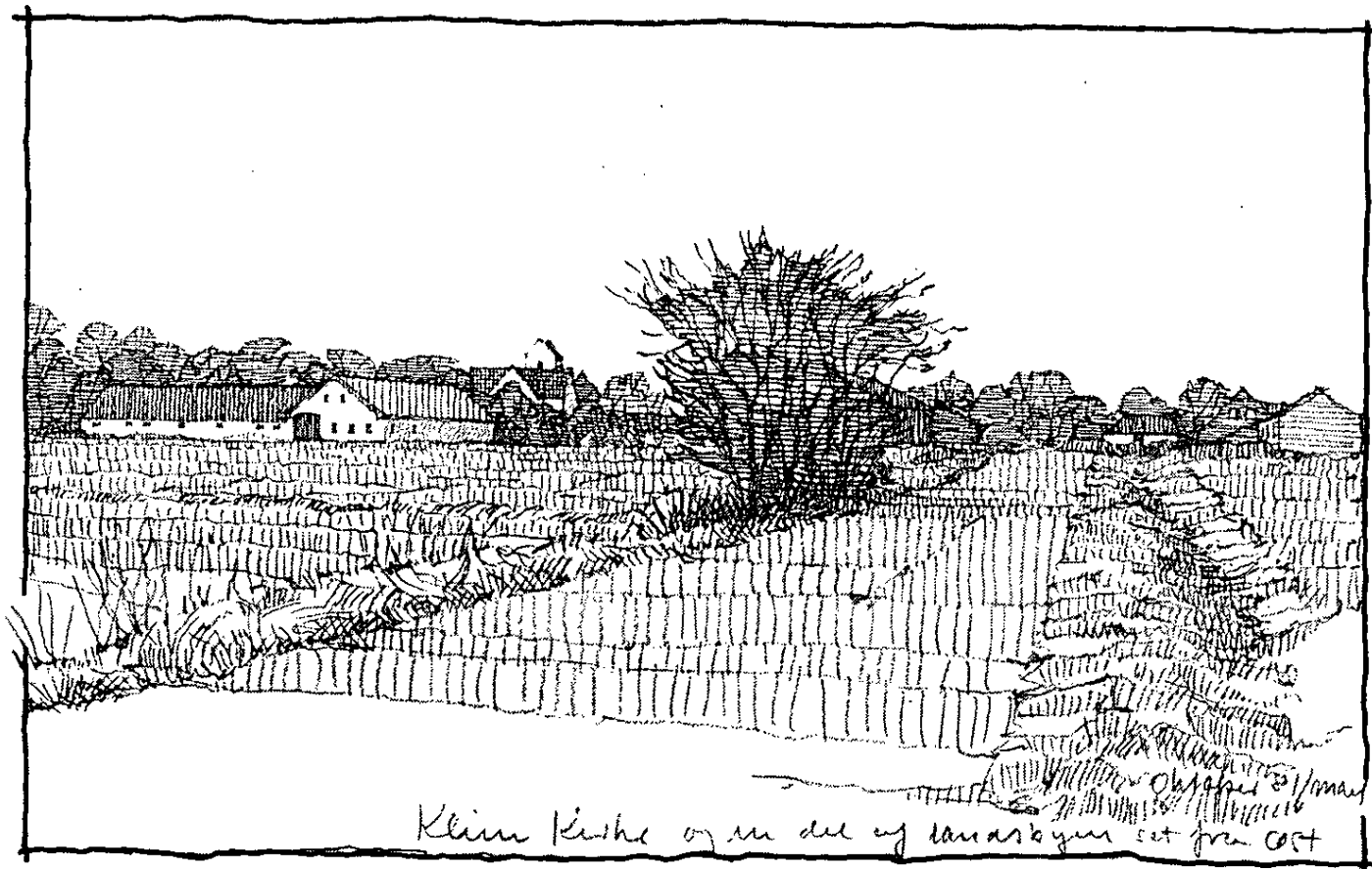
Amtsfredningskontoret / Kjeld Malthas tegnestue.

AFTALE mellem Klim menighedsråd, Hanherred provstiudvalg, Aalborg stiftsøvrighed, fredningsnævnet for Nordjyllands amts nordlige fredningskreds, Fjerritslev kommune samt Nordjyllands amtsråds udvalg for teknik og miljø.

Parterne har truffet aftale om at tage størst muligt hensyn til kirkens omgivelser i forbindelse med udøvelse af administrationsbeføjelser inden for den afgrænsning og i overensstemmelse med det indhold, som fremgår af denne aftale. Den kompetente myndighed indhenter udtalelser fra de øvrige parter i aktuelle sager.

Klim kirke er beliggende på en lille højning i den sydøstlige del af byen. Set fra øst fremtræder kirken særdeles smukt, hævet som den er over den lille bys øvrige bebyggelse syd for amtslandevejen. Tegningen viser kirken og en del af byens øvrige bebyggelse, set fra Gl. Landevej.

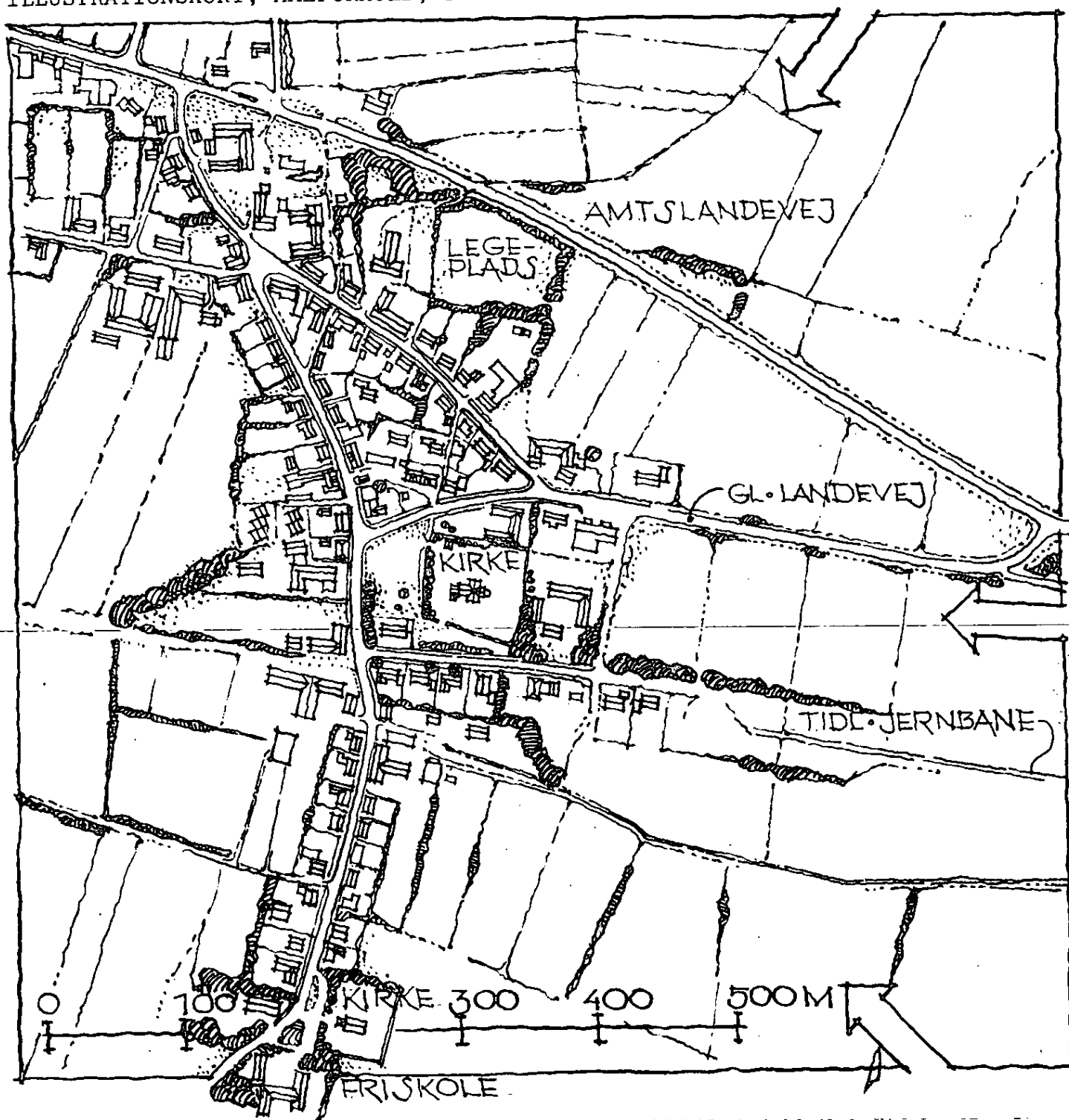
Illustrationskortet viser den ældre del af Klim by, som er beliggende syd for amtslande-vejen. Klim kirke med omgivende kirkegård er beliggende i byens østlige udkant. Mod syd viser kortet endnu en kirke med omgivende kirkegård. Denne kirke, som iøvrigt fremtræder smukt i landskabsbilledet - ofte sammen med Klim kirke - er frimenighedskirken, kaldet Morten Luthers kirke.

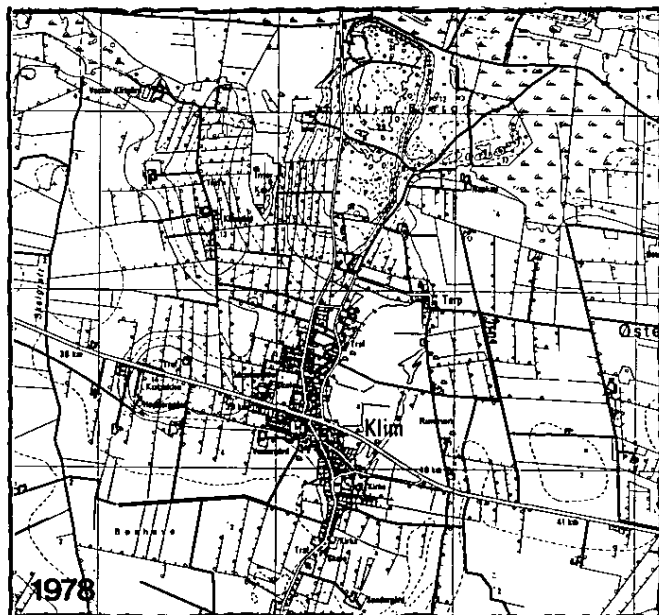
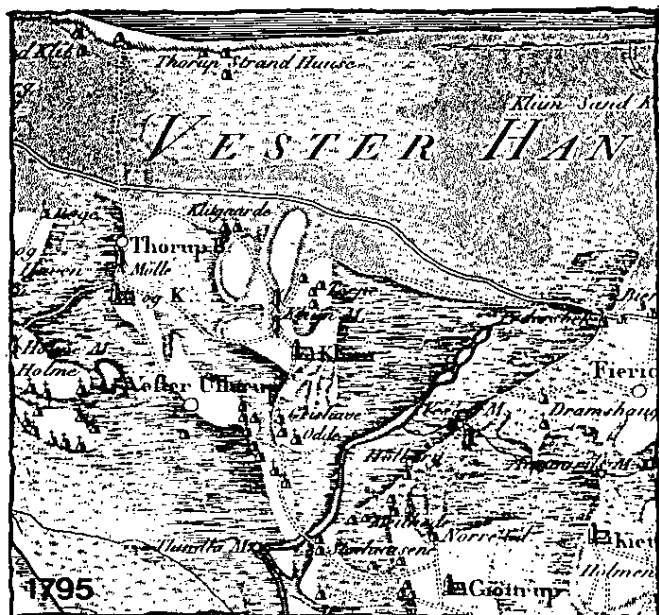
Klim kirke og kirkegård er omgivet af bebyggelser - landbrugsejendomme - mod øst og nord. Disse ejendomme med ældre træbevoksninger indgår i et synsmæssigt smukt samspil med kirken. Nordøst for kirkegården er opført en nyere erhvervsbygning. Denne bygning og flere nye parcelhuse nær kirken synes fremmede i forhold til såvel kirkebygning som byens øvrige, ældre bebyggelse.

Arealet umiddelbart vest for kirkegården er smukt anlagt som en græsklædt jævnt skrånende flade. Ældre træplantninger langs gaden/vejen beriger det samlede billede af kirke og kirkenære omgivelser. Syd for kirkegården er de stærkt skrånende arealer delvis tilplantet med buskadser. De ældre bebyggelser omkring kirkeområdet fremtræder i forskellige grader af modernisering. Alderdomshjemmet er således forsynet med en gulstens-skalmuret østgavl, ligesom bygningen ved gadehjørnet vest for kirkegården er "kraftigt" istandsat. Et pengeinstitut har opført en fladtags-tilbygning - ekspeditions- og kontorlokaler - til det ældre hus.

Med pile antydes, hvorfra der er indblik mod kirken fra de "nære" landskaber. Især indblikkene fra øst, fra Gl. landevej, og fra nord, fra amtslandevejen er værdifulde.

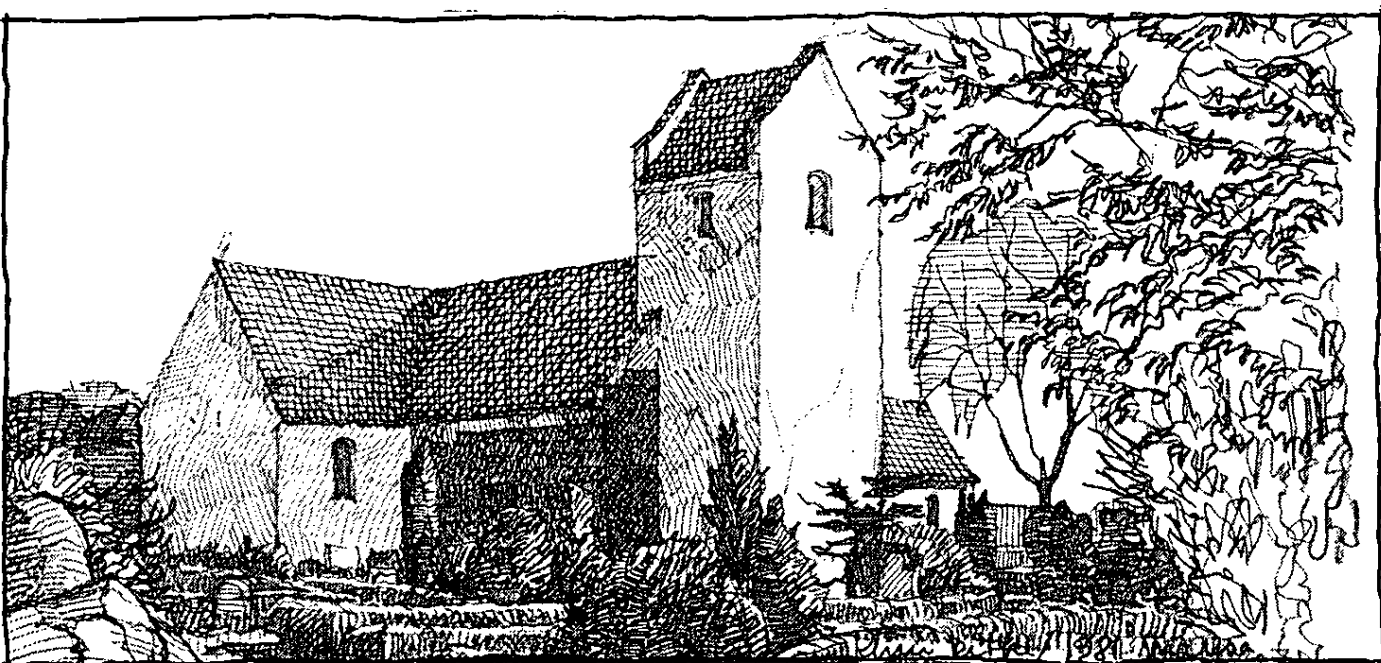
ILLUSTRATIONSKORT, MÅLFORHOLD, 1:4000

Bestemmende for Klim sogns og stationsbyens grundstruktur er det gamle traditionelle landsbysamfund. Terrænforholdene har været afgørende for gårdenes placering. Den midterste del af sognet omkring Klim lå i stenalderen som øer omgivet af lavere liggende kær- og moseområder. I Klim sogn er den gamle Kongevej, der gik fra Thisted til Aalborg, stadig bevaret. Den løber nord om Klim Bjerg, og har utvivlsomt gennem lange tider haft stor betydning for landevejstrafikken nord for Limfjorden. Derimod har vejens indflydelse på Klim bys bebyggelsesudvikling været minimal, idet landsbyerne blev knyttet sammen af sekundære vejnet. Den senere Thisted-Aalborg landevej, samt åbningen af Thisted-Fjerritslev jernbanen i 1904, har derimod i nyere tid influeret på byens form. Sandflugtsperioderne er mørke kapitler i Klim sogns historie. I en sogneindberetning fra 1625 hedder det, at størsteparten af Klim sogn ligger øde hen uden livsbetingelser for folk og fæ, idet omkring halvdelen af sognet er klit eller overføgne arealer. Senere forbedres økonomien især gennem indbringende skudehandel på Norge. Han-

delsforbindelsen ophørte i 1862, efter at havet havde gennembrudt Aggertangen og skabt direkte sejlforbindelse mellem Vesterhavet og Limfjorden. Herudover ernærede man sig ved landbrug, fiskeri og savning af limsten. Det er de rige limstensbrud ved Klim Bjerg, der har givet sognet og byen navn. Det menes, at der i ældre tid har været tingsted i Klim, men der har dog ikke kunnet føres tilstrækkeligt bevis herfor. På stedet, hvor den senere Klim fattiggård blev opført, afholdtes gennem lang tid det årlige snapsting. Første ting efter jul kaldtes snap-ting efter det latinske Sessionis Novi Anni Primæ (første møde i det nye år). Tinget varede i 6 dage, og vigtige beslutninger blev oprindeligt truffet her. Efterhånden blev der dog lagt en ganske anden betydning heri. Mange bortfæstninger (forlovelser) foregik ved denne lejlighed og har befordret slægtsforbindelser fra de forskellige sogne i Hanherred. I årene 1800-1840 forandredes tinget til et regulært marked. Der handlede med redskaber, skind- og pelsvarer, men der foregik mærkeligt nok ingen handel med kreaturer.

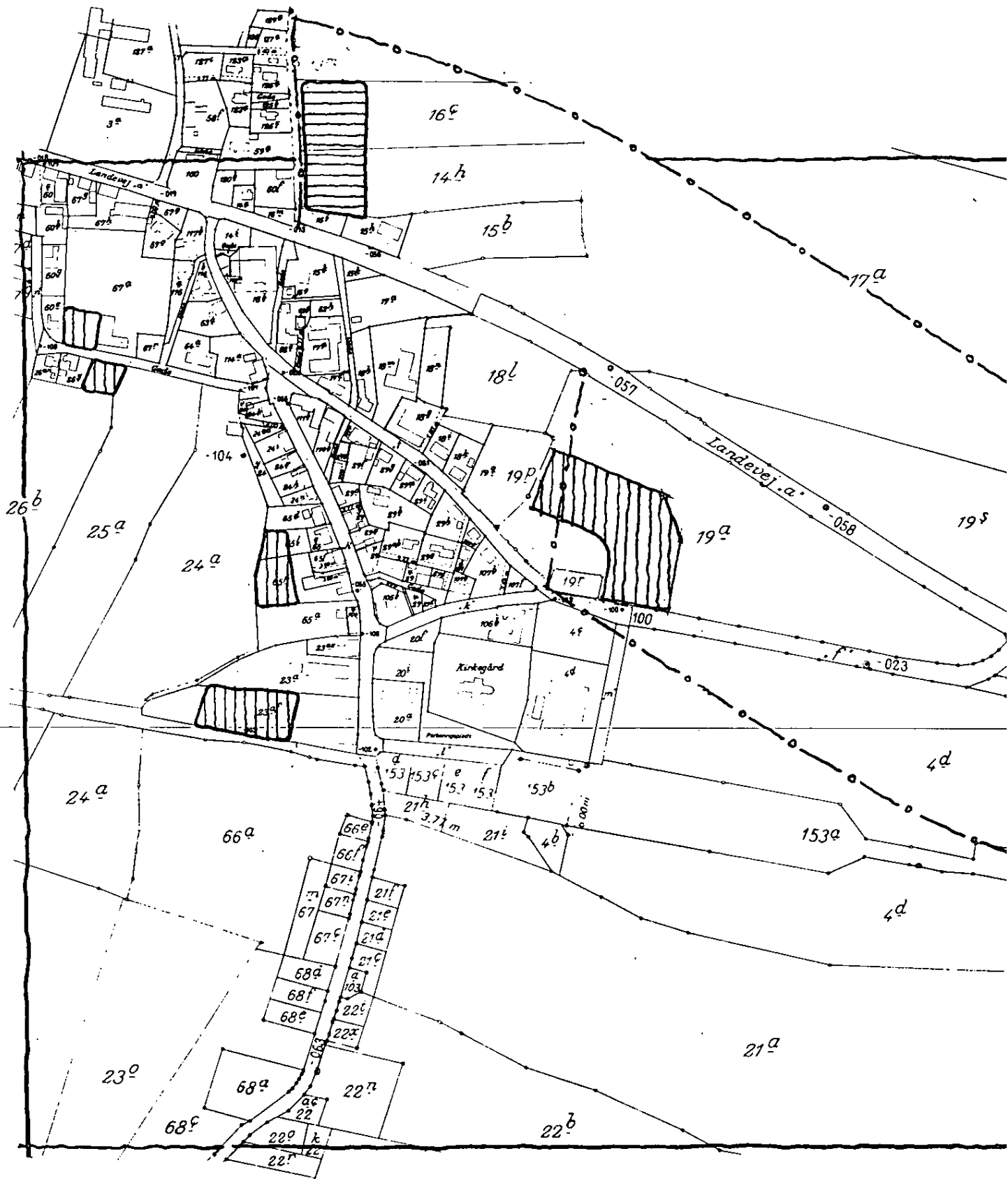

Klim by er beliggende i landzone. Omkring kirken og kirkegården findes ingen fredede arealer.

På matrikelkortet gengives dele af Fjerritslev kommunes NOTAT KLIM BY 1980, hvori kommunalbestyrelsen dels beskriver, dels viser hvor byvækst ønskes at finde sted i Klim. D. lodret skraverede del-områder er tænkt anvendt til boliger, medens det vandret skraverede område tænkes anvendt til håndværkerområde.

I de kirkenære omgivelser ønskes således etableret det nord for kirkegården antydede boligområde mellem amtslandevejen og Gl. Landevej. Dette område rummer plads til 5 parceller.

MATRIKELKORT, MÅLFORHOLD, 1:4000

Med skravering og konturstreg vises det område omkring kirken, hvor interesserne er størst, når talen er om sikring af dennes fremtræden i forhold til såvel by som land og, når talen er om pleje af de kirkenære omgivelser.

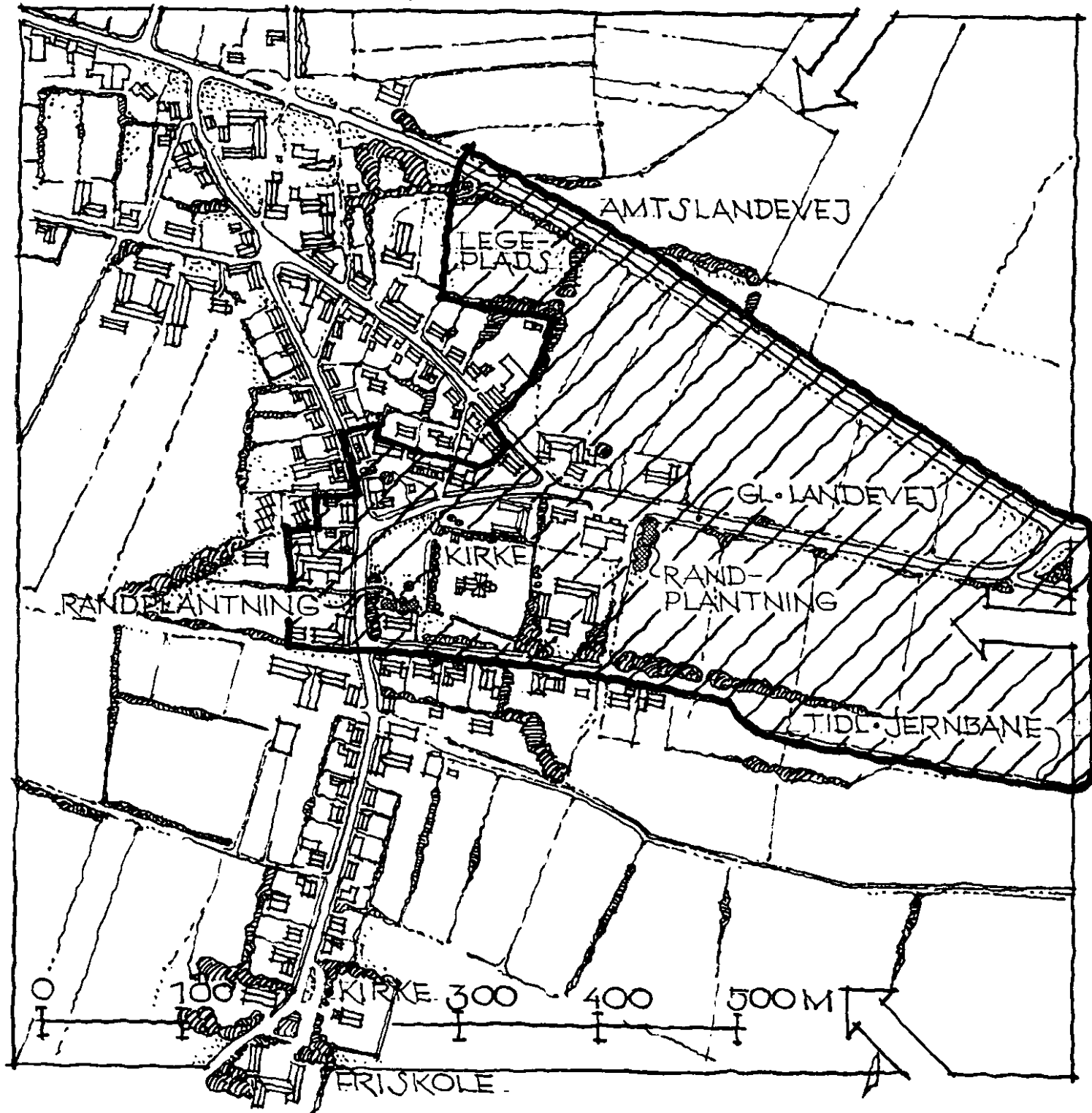
Inden for det således udpegede interesseområde forudsættes det frie indblik mod kirken fra øst opretholdt, hvilket har begrundet, at det på matrikelkortet viste håndværkerområde øst for kirkegården ikke etableres. Der foreslås plantet en slørende beplantning, bestående af piletræer, som antydnet på kortet.

Det aftalte boligområde mellem amtslande-vejen og Gl. Landevej kan bebygges i overens-

stemmelse med den af amtsrådet godkendte deklARATION. Ved eventuel fjernelse af de ældre avlsbygninger, beliggende ved Gl. Landevej, på matr. nr. 19 a kan der på "tomten" eventuelt udstykkes 1-2 parceller, som bør bebygges med facadematerialer og tagform, som ovenfor beskrevet.

Af detailbetonet karakter foreslås, at der ikke opføres yderligere bebyggelse umiddelbart vest for kirkegården, at alderdomshjemets østgavl hvidmales/-kalkes samt, at det syd for kirkegården anlagte buskads på skråningsarealerne her fjernes og "erstattes" med græs. Endelig foreslås, at der søges etableret en slørende beplantning nord for det ny-opførte parcelhus vest/sydvest for kirkegården, som antydnet på kortet.

KONKLUSIONSORT, MÅLFORHOLD, 1:4000

Klim by med kirken hævet over byens ældre bebyggelse er beliggende på en lille bakkeformation, som var een blandt flere øer i området i stenalderhavets tid. Vesterhavets og Limfjordens nærhed har på afgørende vis præget det hele landskabsbillede her i den vestlige del af Hanherred. Nord for byen ligger sognets højeste del, Klim Bjerg kaldet, delvis tilplantet med plantage, og længere mod nord findes dels parabelklit-dannelser, dels jævne sandsletter - også disse delvis tilplantet. Mod syd, mod Limfjorden strækker sig de lavtliggende fjordenge, som kun hæver sig ganske lidt over fjordens vande.

Af oversigtskortet fremgår, at Klim kirkes tårn kan ses viden om. Kirkens grad af synlighed set fra fladlandet sydvest og syd for byen er dog beskednen. Det er fra vejene og landskaberne nord, øst og sydøst for Klim, at kirkens tårn oftest fremtræder markant og smukt i landskabsbilledet.

Det skal bemærkes, at der ved færdnen ad amtslandevejen mellem Vester Torup og Klim kun er få og beskedne indblik mod kirken. De mange læhegn, nord-syd-rettede, spærrer for indblik herfra.

OVERSIGTSKORT, MÅLFORHOLD, 1:25.000

